

STORTINGET

Representantforslag 117 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Ola Elvestuen og Sofie Høgestøl

Dokument 8:117 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Ola Elvestuen og Sofie Høgestøl om å trappe opp norsk støtte til Ukraina, Georgia og Moldova

Til Stortinget

Bakgrunn

Forholdet mellom Russland og Ukraina har gradvis forverret seg det siste året. President Putin har bevisst brukt styrkeoppbygging langs grensen til Ukraina for å eskalere spenningen mellom de to landene og slik framskynde internasjonale forhandlinger på Russlands premisser. Dette forsøket på tvangsdiplomati er uten sidestykke i nyere europeisk historie. Russlands krav om at tidligere sovjetstater, utenom Baltikum, ikke skal få velge sine egne allianser, er et direkte brudd på grunnprinsippene for Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE).

Ingen er tjent med en ny væpnet konflikt mellom Russland og Ukraina. Derfor er det viktig å fortsette den multilaterale dialogen med Russland og identifisere kompromisser som på sikt kan tjene Ukraina, Europa og Russlands interesser. Det kan handle om gjensidige beroligende og tillitskapende tiltak, gjensidige avtaler om å redusere frekvensen av militærøvelser på grensen, gjenopplivingen av nedrustningsavtalen INF eller andre initiativer innenfor nedrustning.

Uavhengig av dette er det stor sannsynlighet for at spenningen mellom Russland og flere tidligere sovjetrepublikker vil vedvare, så lenge flere av disse søker et

nærmere samarbeid med andre europeiske land og USA. I en slik situasjon har både resten av Europa, USA og Canada en rolle i å styrke de tidligere sovjetrepublikkenes evne til suverenitetshevdelse. Russlands bruk av tvangsdiplomati på denne skalaen har aktualisert behovet for en opptrapping av europeisk støtte til tidligere sovjetrepublikker, inkludert Ukraina, Georgia og Moldova.

Norsk støtte til landene i Sentral- og Øst-Europa går både gjennom bilaterale avtaler og gjennom bidrag til internasjonale organisasjoner som OSSE. I den akutte krisesituasjonen som har oppstått for Ukraina, er det behov for å kanalisere mer av denne støtten til dette landet. Dette er en omprioritering innenfor gjeldende budsjettrammer som kan gjennomføres uten nye budsjettvedtak.

Ut over Ukrainas umiddelbare behov er det behov for en gradvis opptrapping av bistand til både Ukraina, Moldova og Georgia i årene som kommer. Alle tre land søker dypere samarbeid med resten av Europa og USA og er derfor spesielt utsatt for russisk tvangsdiplomati. Regjeringen bør varsle en slik opptrapping i forbindelse med statsbudsjettet for 2023.

Georgia har allerede et nært sikkerhetssamarbeid med Norge og NATO, blant annet gjennom Substantial NATO-Georgia Packet (SNGP). I lys av russiske handlinger overfor Ukraina er det behov for å trappe opp samarbeidet med andre land som kan bli utsatt for fornyet russisk press, herunder Georgia. Rammeverket for sikkerhetssamarbeidet finnes innenfor SNGP, og forslagsstillerne mener regjeringen bør trappe opp Norges bidrag til dette samarbeidet.

Russisk mobilisering langs grensen mellom Ukraina og Russland, og mellom Ukraina og Hviterussland, har økt behovet for NATOs tilstedeværelse i regionen.

Dette behovet vil vedvare selv om den akutte krisen på grensen til Ukraina skulle løse seg. NATO har en egen utrykningsstyrke som skal kunne settes inn på kort varsel, NATO Response Force, eller NRF. NRF har en egen innsatsstyrke på 20 000 personell, den såkalte Very High Readiness Joint Task Force (VJTF). I lys av Russlands eskalering overfor Ukraina har flere NATO-land økt sine kontingenter i allierte land. Forslagsstillerne mener at VJTF er best egnet for denne typen tilstedeværelse, og at Russlands eskalerende oppførsel gir god grunn til at NATO må diskutere om VJTF skal aktiveres og utstasjoneres til allierte land i Baltikum og Øst-Europa.

Spenningen mellom Russland og Ukraina har også gjort seg gjeldende i Svartehavet. NATO har lenge vurdert en egen svartehavsstrategi, og den russiske maritime eskaleringen har igjen vist behovet for en slik strategi. Forslagsstillerne ber regjeringen støtte opp under arbeidet med å definere en egen svartehavsstrategi for NATO i forbindelse med neste NATO-toppmøte i Madrid i juni 2022.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen snarest råd øke støtten til Ukraina gjennom omdisponeringer innenfor rammene til regionbevilgningen til Europa og Sentral-Asia.
2. Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2023 komme tilbake til Stortinget med et forslag til opptrapping av langsiktig støtte til Ukraina, Moldova og Georgia.
3. Stortinget ber regjeringen trappe opp sin støtte til Georgia, innenfor rammene av Substantial NATO-Georgia Package (SNGP).
4. Stortinget ber regjeringen innenfor NATO ta initiativ til å aktivere alliansens Very High Readiness Joint Task Force (VJTF) i NATO Response Force (NRF) til umiddelbar deployering i allierte land som Polen, Litauen, Latvia og Estland.
5. Stortinget ber regjeringen støtte arbeidet med en egen svartehavsstrategi for NATO på neste NATO-toppmøte i Madrid i juni 2022.

17. februar 2022

Guri Melby

Ola Elvestuen

Sofie Høgestøl